

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiók kiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Beria dohány-
iparjában. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 30 K. — Fél évre 15 K. — Negyed évre 8 K

Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szer-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 24 kor. félévre 12 kor
negyedévre 6 kor.

Megjelenik hetenként kétszer.

Megy-e Baloghy?

A zavaros politikai helyzet hatása alatt a vármegyei közéletet leginkább ez a kérdés foglalkoztatja: *megy-e, marad-e Baloghy?*

Ha a főispántól vagy az őt támogató kulturpárttól függne ennek a kérdésnek az eldöntése, akkor Baloghy alighanem megmaradna állásában. De mivel ma már a politikai helyzet változása, a viszonyok átalakulása mindenféle érezteti hatását, Bács-megyében is ez fogja megszabni a legközelebbi jövő átalakulásának irányát.

Nekünk nincsenek összeköttetéseink Wekerlével és a politikai ügyeket intéző egyéb tényezőkkel. Nem tudjuk tehát, hogy a kormány megalakulása után meghagyják-e helyén Baloghyt. De az eseményeket egymás mellé sorakoztatva, a logika rendjén haladva, az a föltevésünk, hogy Baloghy távozásának az órája már ütött. A helyzet ugyanis ma az, hogy *Wekerle* nem támaszkodik többé *Andrássyra*, *Apponyira* és ezeknek követőikre, hanem *Tiszával* és a munkapárttal keresi a megegyezést. Ha a megegyezés létrejön, akkor ennek következményei természetesen a vidékre, a törvényhatóságokra is átterjednek. Ha *Wekerle* megegyezett a munkapárttal, úgy a kormány képviselőjének, a főispánnak is meg kell egyeznie a vármegyei munkapárttal. Hát elképzelhető-e, hogy *Baloghy* főispán és a megyebeli munkapárt között a történetek után megegyezés létrejöhet, harmonikus együttműködés lehetséges? Nem, mintha *Baloghy* egy második, azaz harmadik salto mortale megkísérelni nem merne. Vitéz ember ő ezen a téren. De a munkapárt tagjaiban kétségtelenül van annyi önérték és politikai erkölcsi erő, hogy nem megy egy uton azzal a főispánnal, aki brutális eszközökkel, rozsdás fegyverekkel harcolt ellene.

A választójog.

Szerényi megbízásának pünkösdi királyságán tul vagyunk. Hiába mesterkedett *Károlyi* pártja a leolvadt *Andrássy-Apponyi-csoport* — az ősi hozomra való választójog furcsa terve megbukott. Most már nyíltan színt kell vallani.

Lehet valaki a túlzott radikálisnak hive, és vallhatja az óvatos törvényalkotás komoly elvét — de, amit vall azért helyt is kell állnia s nem futamodhatik meg vállalt kötelezettségétől. *Károlyi*éknak, *Andrássy*éknak a választójog sürgős volt; meg is szabták a megalkuvást nem tűrő *»priusz«* föltételét, s ime most egyszerre öszre halasztanak a döntést. Így kívánja ezt most — dehogyan a választójog, hanem a saját párt-politikai érdekek. No de másként történt. *Tisza*, a választójog *»nagy ellensége«* nem engedte a kérdés megoldását elhalasztani, nem hagyott időt arra, hogy — koalíciós mintára — ismét megássák a választójogi javaslat sirját, hanem követeli a sürgős elintézését.

A koalíciós példa megismétlődik. *Andrássy*, *Apponyi* és társaik akkor is

ígérték általános, egyenlő választójogot és négy esztendeig hevertették a kérdést, míg aztán plurális torzszülöttet keltettek életre. Jött *Tisza* és rövid idő alatt megcsinálta a demokratikus választójogot. Most is az öblös torku hazafiak csatakiáltása volt az általános választójog, s mégis *Tisza* pártja az, mely törvényt fog belőle csinálni.

Ez nem lesz ugyan radikális választójog, de a nemzeti érdekekkel számot tartó liberális és demokratikus törvényalkotás lesz, melyben a komoly szocialisták is megtalálják vágyaik kielégítését.

A háborús orvostudomány.

Az a vértözn, mely az egész világot már négy év óta a harcerekken borítja, nemcsak a hadviselés módját, valamint a támadás és védelem eszközeit és furiangait gyarapította a régi-ekhez képest haladásával, hanem a gyógyító orvostudomány is újabb és újabb tapasztalatokat gyűjtött és szerzett a tömegesen megbetegedett és megsérült katonákon. Első sorban a fertőző megbetegedések korlátozása és megfékezése, továbbá annak terjedésének és végre gyógyításának eszközei történtek fontos tapasztalatok.

Ha visszaemlékezünk arra, hogy máskor, békeidőben egy véletlenül tévesen kolerának vagy koleragyanusnak jelzett betegség esete már országos zűrt okozott, ijedelmet és zavart okozott a laikus közönség között, csak úgy özönli a sok papíros rendelet az óvintézkedések megtétele tárgyában. Most a háborús világban a szintén keletről behozott és hozzánk a katonák útján behurcolt rémes betegség: a kiütéses typhus látára is nyugodtan tesszük meg ellene hidegvérrel az óvintézkedést, miután most már kitanulmányoztuk, ami előtti máskor ismeretlen volt, hogy mi okozza a betegséget, mit és hogyan kell tennünk, hogy e betegség terjedésének elejét állhassuk sikeresen.

A lövészárkok dívatba hozatala, amiről máskor más háborúkban fogalmunk sem volt, különös betegségeket okoz. Első sorban élősdiék, tetvek, téregyek borítják el a föld alatt tartózkodó katonákat, ami mindmegannyi kiütéses és viszkető betegségeket idéz elő. Ha a harcok ellátása élelemmel vagy ivóvízzel nem tökéletes, akkor természetesen, mint más háborúkban itt is fellépnek a tápláló és emésztő csatorna betegségei: gyomorhurut, vérhas, kolera. A mocsaras Albánia vidékein mindennapos betegség békében is a malária, így hát az ott harcolók között ez a betegség is sűrűn előfordul. A gránát, arapuell, robbanó lövegek hirtelen felbukkanó hangja a katonák egy részét idegessé teszi, különösen azokat, kiknek béke idején is gyenge szervezletük volt s máskor is hajlandósággal viseltek az idegességre és a különböző idegbajokra. Mások ismét a fáradalmak és erőlelt menetelek által meggedzödnek, jó élvágyat kapnak, jól emésztnek, így sok makacs régi gyomorhurut egészen váratlanul gyógyító kurára talált a háborús ki-
rendeltségében. A sebészek és törészek, seb és csontszűzódásoknak oly sokféle és többszörös kombinációjával találkozunk a harctéri sebesülteknél, aminőkről békében még álmodni sem lehetett volna.

A sérülések sokfélesége kiszámíthatatlan esélyekkel és következményekkel jár. Meglőrtént egy rajvonásban, hogy 3 egymás mellett álló katonára mindegyike arclövést kapott. Az első katonánál a jobb arcon hatolt be a golyó és a balracon jött ki, csakéy sérülést ejtett az arcon és 10 nap alatt teljesen begyógyult. A mellette álló 2-ik katonára jobb arcfelén bemenő golyó már mogyorónyi lyukat ejtett, 2 metszőfogát kiütött és a balracon is mogyorónyi anyaghány okozása után elhagyta a testét. A mellette álló 3-ik katonára jobb arcan behatoló lövés a jobb felső állcsontot darabokra zúzta, 6 fogat kiütött

és így hagyta el a testet. Ez utóbbi katonára jobb arcfelén profésist sikerült beültetni, az arc átültetéssel teljesen simán begyógyult, a katonára teljesen szép és egészséges. A sebészeti operációk bámulatra méltó szép eredményeket mutatnak fel, különösen a végtagok gyógyításánál Zander-
rozás által. Az orvosi laboratórium fontosságát is igazolta a háborús gyógyítás, csakis ennek segítségével tudjuk gyorsan felismerni a typhus, kolera, vérhas, malária, vérmérgezés és vérhaj kezdő tüneteit, és a kezdődő tüdővész, ennek alapján gyorsan megtehetjük az óvintézkedéseket és szakszerű gyógyítást eszközölhetünk.

Ezekből látható, hogy a háboruban az orvosi tudomány sem maradt télenül, hanem a betegségek kezelésében fontos és életbevágó tapasztalatokat gyűjtött. Egészen új kérdés volt orvosi szempontból a harc-képesség megállapítása. Valaki békében mesterségében vagy foglalkozásában munkaképes lehet, mindamelllett harctéri szolgálatra képtelen. Ily esetek elbírálását is a háborús alkalom vetette felszínre. Egyes új betegségek is jelentkeztek, melyek eddig ismeretlenek voltak. Például a wolhyniai lázas betegség, a háborús idegbetegségek stb. Mindezekből ki-
világlik, hogy az orvosi kar tagjai is kivették részüket ama munkásságból, melynek célja és feladata az emberiség betegségeit és testi szenvedéseit az újabb orvosi vívmányok és tapasztalatok alapján enyhíteni és megszüntetni.

Dr. Lányi Izso.

Fodor Mihály

Fodor Mihály zombori kir. pénzügyigazgató meghalt. Régóta betegeskedett, de azért halála mégis váratlanul következett be, mert a hivatása magaslatán állott férfiú élete utolsó percéig odaadó ügybuzgósággal teljes erőfeszítéssel végezte a reá ruházott nagy földadatokat.

Fodor Mihály élete és működése erősen bekapcsolódik a megye életébe. De nemcsak hivatalos területen, hanem magánvontatkozásban is. Már mint pénzügyigazgatóhelyettes kitünt nagy pénzügyi szak-tudásával. A közadózás nagy kérdéseit nemcsak fiskális szempontból, hanem a vármegye és a megyében levő törvényhatósági joggal felruházott városok javainak figyelembevételével igyekezett megoldani. Amikor pénzügyigazgató lett, az illetékes körök figyelmét nyomban magára tudta terelni alapos és lelkiismeretes munkássá-gával. Rövidesen elő is léptették, a királyi tanácsossággal, majd később a miniszteri tanácsossággal tüntették ki.

Hivatalos tevékenysége mellett nagy-arányú szerepe volt Zombor város köz-életében. Gyakran szólalt föl és egyes kérdésekben kifejtett irányító gondolataival mindég hatást ért el. Nagy sikere volt abban az időben, amikor *Kleiner Lajost* tették meg a város polgármesterévé. Üdvözlő beszédében magasan szárnyaló gondolatok-kal, megkapó, ragyogó szivekkel ismertette a vármegye és a város közti viszonyt és a kölcsönös köteleességeket.

Mint politikus a munkapárt elveit követte megalkuvást nem tűrő következet-
tességgel. Nem félt semmitől és senkitől. Bátran vallotta politikai fölfogását akkor is, amikor pártja a hatalmat elvesztette és

ellenfelei kerültek uralomra. Amikor *Schultéy* alispán és *Szabovlevits* főjegyző ellen az undorító vad hájsza megindult, az alap-talanul megvádolt főlisztviselők ártatlanságán kívül az ő személye volt a pajzs, amelyen *Palugyay* belügyi államtitkár és a főispánnak boszúból megindított támadása meghiusult. Őt bízták meg ugyanis a vizsgálóbírói tiszttel. Ebben a minőségben olyan becsületes lélekből fakadt nemes munkát végzett, amely minden tisztességtudó emberben a legnagyobb elismerést váltotta ki.

A derék, közbecsült férfiú emlékét kegyeletos érzéssel fogják megőrizni ebben a megyében.

Az orvos és gyógyszerész.

Ha jól tudom, a március havi varmegyei törvényhatósági gyűlés vetette felszínre ama kérdést, hogy vajon az orvos avagy a gyógyszerész működése fontosabb-e gyógyítás vagy közegészség szempontjából a kisebb községekre nézve?

A konkrét ügyet tekinteten kívül hagyva és nem foglalkozva azzal, hogy adott esetben különféle indokok által vezéreltetve mit javasolt az egyik vagy másik bizottság s hogy mely vélemények jutottak észrevételükre ezen alkalomból, elég fontos és érdekesnek tűnik fel előttem a kérdés arra nézve, hogy az minden oldalról megvilágosíthatóság.

Ezen ügy folyamánként megindult az után egy kis polemika, amely azonban nem a lényosságban mozgott, hanem szerényes és jellege mellett inkább csak a konkrét eset oldalát domborította ki. Amidőn hozzászólani óhajtok az ügyhöz, amiként már előre bocsájtottam, tisztán csak elvi szempontból óhajtom megvilágítani a kérdést. Elsőrangú fontosságúnak tartom, hogy a nagyközönség tisztán lépjen előt- hassen magának közegészségügyi kérdésekről s hogy manapság, amidőn a higiéné nemzetellen- tartó ügyként emelkedik ki eddigi elhagyott áll- gából és helyet és teret nem kér, hanem köve- tel magának a társadalom és az állam érdek- déseiben, tisztában is legyen egyes ágazatainak funkciójában.

A tapasztalat szisztematikusan bebizonyította már, hogy közegészségügyet és orvoslásügyet tisztán csak hatékony szóval esetleg csendőri se- gédlettel megalkotni és tovább fejleszteni nem lehet.

Condito sine qua nonja a társadalom megfelelő ismeretköre és együttműködése, mert a közegészségügy karöltve jár az általános kul- turával annyira, hogy alapigazságnak ki lehet mondani a tényt, hogy a higiéné és orvoslás- ügy bizos és érzékeny jelzője a népek művel- ségi fokának és kulturális képességének.

Mellesleg jegyzem itt meg, hogy a törvény a gyógyszerárak felállításának jogát a belügy- miniszterre bízta. Ha a törvény mindamellett utasítja az érdekelt községet, a megyei köz- egészségügyi bizottságot és a törvényhatósági gyűlést konkrét véleményök kifejtésére, ugy ez nyilvánvalólag tisztán csak azért történik, hogy a miniszterium minden oldalról praktikus és helyi érdekű szempontokból is teljes tájékozódást nyerhessen még döntés előtt az egyes gyógyszerárak felállításának szükségességére és célzerűségére nézve. De már eleve is megjegy- zem, hogy a miniszterium *elvéleg* ama útaspontra helyezkedik, hogy a gyógyszerárak felállítását az orvos működéséhez és jelenlétéhez köti. (B. M. 18327—895) A miniszter utiránya itt tehát már eleve meg van jelölve tételen törvény és rendelet alakjában.

De én e helyen nem óhajtok a léteességgel bajlódni, hanem arra töreksem, hogy úgy az orvos, mint a gyógyszerész tulajdonképeni működésüket megfelelő világításba helyezzem következtetések levonhatása céljából.

Eiső sorban megállapítandónak vélem azt, hogy a modern orvoslás és közegészségügy tisztán természettudományi alapon épül fel. Annak a felismerése, hogy úgy az egészséges, mint a beteg ember is természeti törvények behatása alatt áll, hogy az élet tulajdonképen eredője a természettörvények működésének illetőleg össze- tüközésének, hogy a betegségek nagyrésze egy kétségbeesett küzdelem képmisel magasbb szer- vezetű lények és alacsonyabb rendű állati és növényi élőlények között saját léteik fennmarhatása érdeké- ben, amelyben a gyengébbnek buknia és vesztnie kell, emelle fel az orvostudomány rövid néhány évtized alatt nem sejtett magaslata. Ezen az alapon fog munkáink kezében bizonyára tovább fejlődni és oly teljessé lenni, amint azt a múlt

század közepében a legmerészebb phantasza, de talán még ami phantasziánk sem tudja illetőleg tudja kirajzolni. Ezt azonban nem mint jámbor óhajti vagy sejtési vagy divinációt, hanem meg- ingathatlan folyamatban levő és birtosan bekö- vetkező tényről állok meg. Ennek a csodá- folyamatnak abban a pillanatában keletét magin- dulni, amelyben az orvoskodás a speculatio teréről a reális természeti törvények alapjára letti áthelyezve.

A természetben nincsenek tételen törvények, amelyeket, amiként a jogi életben tapasztaljuk, a pillanatnyi szükség vagy államérdek állít fel, hanem ezen törvények teljesen kívül állanak, helyesebben mondva, felülemelkednek az emberi akaraton vagy megállapításon. A természettörvé- nyek mennek a maguk útján akkor is, ha az em- beri elme féltámaszi vagy pedig fel sem tudja fogni azokat. Hisz maga az ember összes func- ióiban alá van veve azoknak tekintet nélkül, hogy ismeri azokat vagy sem.

Dr. H.

Hatósági Cipőműhely Baján.

Baja, 1918. ápr. 30. (Saját tudósítónktól.) A »Bácsmegeye« legutóbbi számában röviden közölte, hogy Baján hatósági cipőműhely alakult.

Az órási cipőüzora már régen foglalkoz- talakoztatja Baja város polgármesterét. 350—400 koronás cipőárakat már nem bírnak el a tiszt- viselők és a fix fizetésű polgárok. A városi köz- g. állásán is szövé tette egy bizottsági tag ezeket a visszaféléket, amelyre a felelet az volt, hogy pár nap múlva megnyitják a városi cipőműhelyt. Egyelőre két munkás dolgozik benne, mivel csak a városi tisztviselők számára küldött talp- bór feldolgozásával foglalkoznak, de a műhely hamarosan ki fog bővülni és az egész városi közönségnek rendelkezésére fog állni. A város vezetői már régebben kérte a börtönközponttól a cipő készítésére szükséges anyagok kiutalását, hogy így a közönséget elválassza cipővel, most pedig az irányban keresik meg a központot, hogy a cipészeknek szánt anyagokat a hatóság- nak utalja ki. A hatóság viszont jegyek alapján részesítené benne a közönséget.

Ez az egyedüli módja a cipőüzora letöré- sére. Mert eddig az iparcsületek becsületesen szétosztották a cipészek közt az olcsó talpat, felsőrészt sőt, de ezekből olcsó cipőt bizony senki sem kapott. A hatósági cipőműhely képes volna a központtól kapott anyagból 40—50 koronáért kiáltani egy pár cipőt, egész talpat férfi cipőre 14 koronáért, női cipőre 11 koronáért, gyerek cipőre 9 koronáért csinál. Ebben az árban benne van az anyag ára is. Minthogy a bajai beszerzési szövetkezet az olcsó áron be- szerzett cipőalkatrészeket 20 koronáért adja tag- jának, elképzelhető, hogy nem lehet nagy az elkészült cipő ára. Mint értesülünk a beszerzési csoport tagjainak is a hatósági műhely fogja elkészíteni a lábbeliket.

Nem lehet eléggé dicsérni az ilyen intéz- kedéseket, amelyek a lehetetlen úszora letörésére szolgálhatnak. Mert hogy nincs minden rendben, és hogy lehetne másképpen is, azt mutatja egy pár mint a város, amely erőlyes kézzel is idejekorán fogott munkához, hogy a minden oldalról kihasznált tisztviselői kar és a város szegély lakóit megfizethető áron ellássa szük- ségletű cikkeivel. Zombor és Bálteszéken nagyon szépen bevált a hatósági cipőműhely intéz- menye. Bonyára Baja város is melléjük fog állni e tekintetben.

Wagner G. Adolf —

pöspökjelölt.

Ujverbász, 1918. ápr. 30. (Saját tu- dósítónktól.) A bányai evang. egyházkerület e hó 25-én Budapesten tartott gyűlésén tudomásul vette agg püspökének, *Scholtz* Gusztávnak lemondását és az egyházkerület őszinte, hálás köszönetét nyilvánította a lemondott püspöknek sok évi fáradhatatlan áldásos főpásztori működéséért.

Az egyházkerület úgy határozott, hogy a megválasztandó új püspökre a szava- zatokat május végéig kell a szavazatszedő bizottságnak beküldeni. Ezzel akarja az egyházkerület elejét venni annak a féktelen korteskedésnek, amelyet egyes urak, akik magukat »központra« neveztek, már *Scholtz* püspök lemondása előtt jelöltjük érdekében kezdtek.

A bácsi ág. ev. egyházmegye vezető- férfiai, dr. *Leibach* László egyh. felügyelő

és *Dedinszky* János alesperes elnökle- alatt szűkebbkörű értekezletet tartottak, meiyen elhatározták, hogy a bácsi ev. egy- házmegye szavazatát *Wagner G. Adolf* fő- esperes, *ujverbázi lelkészre* adja le.

Hiteles értesülés szerint más egyház- megyék is *Wagner* főesperes mellett foglal- nak állást.

Minden jel arra vall, hogy *Wagner* lesz *Scholtz* méltó utóda.

Szenzációs merényletverv.

Ujverbász, 1918. ápr. 28. (Saját tudósí- tónktól.) Egy vérbeli riporter tola kellene ahhoz, hogy méltóképen leírja azt a büdös merénylet- tervet, amelyet kalandostermészetű emberek sző- tek és amelynek keresztülvitele két embernek életébe kerülhetett volna. *Nick-Carter*, *Sherlock Holmes*, vagy *Nobody* rémregényből összeszót, pokoli terv volt ez, amely a napokban *Ujverbázon* meghiusult.

Egy meglehetősen kétes existenciájú ember: *Csicsulity* Nándor és *Lázár* nevű műegyetemet hall- gató fia voltak ennek a tervnek érteimi szerzői és családjukkal együtt akartak ezt ápr. 23-án kereszt- ülvinni. A fiatal műegyetemi hallgató ugyanis hónapok óta minden alkalommal, ha hazajött Budapestről, ezzel tudott imponálni minden verbázi ismerősének, hogy egy kitanított széhhámos biztosságával mesélte mindenkinek, hogy neki a repülőbőrök és a kézigiránatók tökéletesítésében korszakalkotó találmánya van, amelyet a központi hatalmak hadvezetőségének ajánlott fel. Később azután már úgy is nyilatkozott, hogy ismert szaktérfelek (hadügy- és honvédelmi miniszteriumi emberek) véleménye alapján elfogadták repülő- bombáját s az otrantól csafában jó eredménnyel használták már. Találmányait persze senkinek sem árulhatta el, »mert ez hadi- és államtitok.« Két találmányáról — állítólag — fémmillió koronát kapott. Hogy mennyi igaz volt ezekben a dol- gokban azt bajos megállapítani, mert a fiatal *Csicsulity* verbázi tartózkodásai alkalmával foly- ton tárgyalt a verbázi társadalom egy zseniális tagjával az újítás módjairól az értékesítésről, ezekkel mulgata ott sőt; egy azonban bizonyos: az a fémmillió korona nem igen akart mutatkozni. Más, realitásabb üzlet után kellett tehát néznie. Budapesti ismeretségei révén megismerkedett egy *Schultheisz* nevű hadimilliomossal, akinek hamis kötévével 160 hektoliter szesz ajánlott megvételre fémmillió koronáért a szenttamási *Dunayerszky*-féle szeszgyárból. *Schultheisz* ma- gával hozta ügyvédjét és az ujverbázi kaszinó- ban megszállván, találkoztott *Csicsulity* Lázárral és atyjával, akik azt mondták, hogy a szesz az óverbázi parkban van rakározva. Ott aztán *Csicsulity*ék nem merték sőtét tervüket végre- hajtani, hanem lakóházukba tesséküket kiszemelt- jeiket. Az ügyvéd gyanakodni kezdett és nem ment el velük, *Schultheisz*ben azonban mégis győzött a nyereségkedési vágy és elment az üzlet után. A »vendégszerető« család otthon pörére vetkőztetve *Schultheisz*t, elvették egymillió koronáról szóló beiktönyvét és őt bezárván, telefo- náltak az ő nevében az ügyvédnek, jöjjön az üzlet kötéséhez *Csicsulity*ékhoz. Ott szán úgy jött mint *Schultheisz*. Mindketőjük homlokára kiült a halálos verejték, mert a család viselkedé- séből élvészeltnek gondolták magukat. Halál- félelmében azonban az ügyvédnek mentő gon- dolata támadt: bizonyos okból az udvarra keredkedett, ahová a fiatal műegyetemi hallgató vasdo onggal és azzal a »biztatással« kísérte ki, ha mozdulni mer, leült. Az ügyvéd azonban egy alkalmas pillanatban gyomron útvá őrizőjét, alsó- nadrágban elmenekült és a csendőrséget telefo- nált. *Csicsulity*ék bajba jutva felöltözötték *Schultheisz*t és az ügyvéd ruhájával és egymillió- s beiktönyvével kidobták az utcára. Nemess csendőrmester és legénysége a kalandos csa- ládot méltó helyükre juttatták. A dolog folytatása a büntető bíróságnál lesz.

Jótevény kabaré Katymáron.

Katymár, április 25. *Gurcsán* Etelka tanítónő a katymári műkedvelőkkel a közönség meleg pártfogása mellett április 7-én kabaré- előadást rendezett, — részben a Zita alap részben a 10 es honvédek özegeyei és árvái javára.

Előadásra került: A honvéd szive, színjáték; az Asszonydepucéti, tréfa; A kém, színjáték; az Apolló-kabaré nagyhatású tréfiája: Dani és Dini; Te csak dalolj, kacagi, nevéss Marcsa. Meg- jött a hadnagy ur és Dobró-dinduló, dalok és kuplék.

A fő női szerepeket *Puhl* Boriska, *Rein* Margit és *Rózsika* vitték. — Önálló számot ját- szott *Fridrich* Mancika sok drámai elővel. Kisebb

borítékban árul «kabalészlők» jóslatokat. Ki nem kíváncsi ebben a bizonytalan időben a jövőjére? Vászoroltam én is egyet és a következő sorokat találtam benne.

«Sólan irigylük és szép jövőt jósolnak ennek dacára, hogy önmaga saját jövőjével nincs tisztában, s nem tudja elképzelni azt. Fáradságos múlt után kezd az élet küzdelmébe beleunni, ámde hitetlen változás fog az ön életébe előfordulni. Szerencsés haandónak fogják tartani és vagyonos lesz, ha az ön részére a közel jövőben beálló szerencsét meg tudja tartani.»

Megvallom a jóslat a fejtálatla a szeged és minden egyes sora igaz. Hogy mennyire igaz, annak igazolására megírtam már most, hogy a jóslat következő napon nyertem az osztály-sorsjátékot. (Igaz ugyan, hogy csak 20 koronát, de nekem az is vagyon.) — A szép jövőt ígérő planéta oly jó kedvre hangolt, hogy megírtam az egészségemre egy pohár citromszörpnek nevezett sárgaszínű mosogatóvizet, és átszűrtem a «szórákózási» részbe. — Két nevezetessége van ennek a vidéknek: a világhírű állatsereglet, amelyben — a kikkító szerint — minden élve látható bent, ami a képeken van; a másik a szövetségi hűség erősítését célzó látványosság. Itt a felírás ez rint: «A hű szövetséges s tudán karaván csoport és a török alattvaló» lesz bemutatva, szabadon elővezelve. Nem tudtam ellenállni a «török szultán háreméből nő» bájos mosolyának, és kifejtve a kellő belépődiját, a látványosság helyére léptem. Leom, mit láttam ott. Egy néger aki lángolt evett és hastáncot járt (utána sikerrel tányerözött), egy A. J. Mohamed nevű szudáni aggot, aki úgy látszik a karavánt képviselte, ez meg piszkos lámpaüveget evett és a hajának neki eresztett egy izmos katonát, de nem tudott belőle egy szót sem kihuzni. (Meg is jegyeztem a legény, hogy ennek az azurak nincs hajhullása.) Végül Szulejka kisasszonyt, a slávet, aki piszkos téli ruhákba bujva, pontosan 50 másodpercig hastáncot lejtett (miközben fog-hagyományt rácsált). — A többi állandóan tele van érdeklődőkkel, a szomszéd állatseregletes nem bírja a konkurrenciát hiába sipol, dobol, trombitál, vergizik és énekel azalatt míg a konferansz elmondja mondókáját.

Még csak annyit, hogy szép idő volt, jó vásár és sok sár. Az állatok soványak és beteges kinézésűek, de annál egészségesebb volt az árak. Sok volt a csendőr, kevés a zsebtolvaj; sok volt a pénz, kevés a ponika, (ez is drága.) Ilyen a háború negyedik évében a bajai tavaszi vásár.

Kun Imre

Gróf Széchényi Emil újabb kintüntetése. A király gróf Széchényi Emil v. b. t. t. orsz. képviselő, vajszaki nagybirtokosnak a vörös kereszt körül kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül az I. osztályú polgári hadiérdemkeresztet adományozta. Gróf Széchényi a háború kezdete óta gróf Csekonits Endréné irányítja a hatalmas egészségügyi intézmény tömérdek irányú ügyeit. Egy pernyi szünet nélkül, szakadatlanul odatadó ügyszerezzel és alapos hozzáértéssel végezte nehéz és felelősségteljes hivatását. Ezeket az érdemeit ismeri most el a király.

Szutrély Lipót kintüntetése. A király petőli Szutrély Lipót orsz. képviselőnek, a Bajai Takarékpénztár vezérigazgatójának a katonai egészségügy körül szerzett buzgó és eredményes működése elismerésül a II. oszt. polgári hadiérdemkeresztet adományozta. Szutrélynek ez már a második kintüntetése. Az első, a vörös kereszt II. oszt. tiszteletjelvénnyel mástfélvvel ezéltől kapta. Mindkét kintüntetésre szíval szolgált rá, hogy Baján a katonai egészségügyet nemcsak fáradságos munkával, hanem nagy anyagi áldozattal is szolgálta. Saját házában kórházat rendezett be, amely a modern higiénia minden eszközével volt felszerelve s ahol a harcúrról oda került betegek nem győzték dícsérni a humanus bánás módját és gondos gyógykezelést, melyben ebben a kórházban részüket velt.

Gróf Chotekné kintüntetése. A király Chotek Mária Henriette alapítványi hölgynek a vörös kereszt körül kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül a II. oszt. polgári hadiérdemkeresztet adományozta. A kintüntetés azoknak az érdemeknek szó, melyeket a nemeslelkű főnő mint a Nagyszombat városi vörös kereszt tiszteletbeli elnöke szerzett. De mondanunk se kell, hogy jótékony tevékenységének hatását a mi magyánk is nagy mértékben érzi.

Miniszteri köszönet a derneyi plébánosnak. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Vidyácz Vendel derneyi r. kath. plébánosnak, a bajai ciszterci főgimnázium tanulói javára 1000 K tőkével tett alapítványért, köszönetét nyilvánította.

Az orvosi kar köréből. Dr. Goschy Ferenc bácsalmási járási tisztviselő orvos három és fél évi harctéri szolgálat után rendelését Bácsalmásán állandóan megkezdte.

Kintüntetések. A katonai egészségügy körül szerzett érdemeik elismerésül a király Forster Gyula újvidéki városi tanácsnoknak a II. oszt. polgári hadiérdemkeresztet, Boromitsza Jánosnének, a zentai kiegészítő kórház konyhafőnöknőjének a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Házasságok. Kügyi Virágh László cs. és kir. tart. zászlós április 20-án házasságot kötött Maly Erikével, Mária Györgyné szül. garamszegi Gécy Katalin gádori postamester leányával.

Dr. Biró Béla debreceni m. v. titkár feleségül vette Lehoczky Hajnalkát. A Budapesten történt egybekelésnél dr. Balaton Gyula ny. főfőszolgabíró vette a násznagyit a menyasszony részéről.

Landovics Károly fűszerászlós házasságot kötött Szilágyi Olgával Szabadkán.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Előléptetett és kintüntetett katonatisztek. Szommer József bácsalmási orvostanhallgató, 23. gy. e. zászlóst hadnagygyá léptették elő, Laták János 86. gy. e. főhadnagy a signum laudist utolag a kardokkal, Bugarszky György 1. honv. gy. e. zászlóst, Tománovits István 4. és báró Podmaniczky Ernő 6. honvéd huszárradbeli zászlóst hadnagygyá léptették elő, Baruch Jenő 1. honvéd gy. e. főhadnagy, Berkovits Rezső 6. népfőkező parancsnokságbeli, Steiner Lipót 6. népf. par. bel. főhadnagyokat századosokká, Nikolics Kornél 23. gy. e. népf. zászlóst, Beer Jenő 5. honv. gy. e. zászlóst, dr. Kalmár Elemér 86. gy. e., Brunner István, Schwartz János, Klászik Lehel 6. honv. gy. e. zászlósokat hadnagyokká léptették elő, Diener József 86. gy. e. főhadnagy utolag a signum laudist a kardokkal, Willner Miksa 86. gy. e. egészségügyi hadnagy a signum laudist a kardokkal, Haab János 4. huszár e. alállatorvos a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján másodszer kapta. Ertl Ferenc 107. t. t. ezredbeli főhadnagy a signum laudist utolag a kardokkal, Kopeckzy István 2. t. t. ezredbeli főhadnagy a signum laudist a kardokkal, Szakáll Zsigmond 86. gy. e. főhadnagy a signum laudist a kardokkal, dr. h. j. Tarajossy Sándor 4. honv. huszárezredbeli százados a signum laudist utolag a kardokkal, csikbányai Keresztes Gyula 4. honvéd huszárezredbeli százados a signum laudist kapta. Pomozy József, Kiss Lajos, Federer Ferenc, Hackér Ervin, Kamarás Tamás és Sebők Lajos 23. gy. e. zászlósok hadnagyok lettek.

Egy igazgató főorvos kintüntetése. A király dr. Sántha Györgyöt, a szabadkai kórház igazgatóorvosát a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjével tüntette ki.

Előléptetett miniszteri fogalmazó. A király dr. Kovács Dzsó belügyminiszteri fogalmazónak, néhai ifj. Vojnits István főispán volt titkárnak a segédtitkári címet és jelleget adományozta.

Előléptetett ügyész. A király dr. Karácson Gyula máramarosmegyei ügyészt a VII. fiz. osztályba léptette elő.

Előléptetett járásbírók. A király Buday Zoltán, Oláh Miklós és dr. Bartin Lajos újvidéki járásbírókat a VII. fizetési osztályba léptette elő.

Áthelyezett járásbíró. Az igazságügy-miniszter dr. Fodor Lajos zentai járásbíró saját kérelmére a bpesti törvényszékhez helyezte át.

Áthelyezett bírósági jegyzők. Az igazságügy-miniszter dr. Szabó István zombori járás bírósági jegyzőt és dr. Frey Imre zombori törv. jegyzőt köcsönösen áthelyezte.

Az apatini járásbíró kintüntetése. A király Dömötör Aladár apatini vezető járásbíró, az ottani vöröskereszt elnökét a katonai egészségügy körül kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül a II. oszt. polgári hadiérdemkeresztet tüntette ki. Dömötör évek hosszú sora óta irányítja az apatini vörös keresztet, mely Bácsmegeyében az első között áll. Nagy hozzáértéssel, fáradságos buzgósággal a legelőkeltebb és szilárd alapú egészségügyi intézménnyé fejlesztette. Egyike ama főkegyelteknek, amelyekben nem sablonos, hanem céludatos, eredményt biztosító munka folyik.

Áthelyezett telekkönyvvezető. Az igazságügy-miniszter Sztás Rezső gyöngyösi kir. telekkönyvvezetőt a zombori járásbíróshoz helyezte át.

A topolyai járásbíróshoz helyezte át az igazságügy-miniszter Hochwarter Károly zombolyai j. b. irnokot.

Alperesek kerestetnek. A zombori járásbírószék Szeveancevits Dusánt, Lemli Jánost és Stevancevits Milánt keresi, hogy az ellenük megindított pereket tárgyalhassa. Az ismeretlen helyen tartózkodó alperesek részére ügygondnokul Pocsay Sándor, dr. Preszly Károly és Csordár György zombori ügyvédek rendeltek ki.

Névváltoztatások. Buchwald Rezső bácskossuthfalvi illetőségű budapesti lakos nevét Bánhalimra változtatta. Kohn Miksa zentai születésű budapesti lakos nevét Kerényire változtatta.

A Ferencsatorna r. t. május 15-én d. e. 11 órakor Budapesten rendes évi közgyűlést tart. A felügyelőbizottságba egy tagot választanak és megállapítják a tisztviselői tisztviselők díjazását. Elsősorban pedig a mérleget terjesztik elő. Ugyanezkor tartja közgyűlést a Ferencsatorna Gőzhajózási r. t. is. Ez utóbbi r. t. tavalyi üzeme 30.000 kor. veszteséggel záródott.

Gondnokság alatt. Schwendl Antal apatini lakos ellen elmebetegség miatt elrendelték a gondnokságot.

Kintüntetésből határrendőrségi kapitány. Mint újvidéki tudóstónk jelenti, m. kir. belügyminiszter Hermanovszky Emilt, az újvidéki m. kir. halászréti rendőrkapitányság fogalmazóját soronkívül kapitánnyá nevezte ki és további szolgálatára Újvidéken meghagyta. A kintüntetés-számba menő előléptetés mellő jutalma azon kiváló teljesítményeknek, amelyeket Hermanovszky, különösen a háborús években, a közérdekben végzett. A közéletben álló főfőszolgabíró (szolgalmával), tapintatos előzékenységgel és alapos tudásával, melyet jóindulattal juttat érvényre mindenkiel szemben, nemcsak Újvidéken, hanem annak környékén, a határrendőrség működési körének egész területén, általános népszerűségre tett szert. Az új kapitány kinevezését tisztviselő-társai és alárendeltjei is meleg szeretettel fogadják. Hermanovszky kapitánnyá való kinevezése rövid időn belül már második előléptetése.

Koszorúmegváltás. Boldogult dr. Gombos Ignác zombori ügyvédnek szolgálati halála után is nemes cselekedetben nyilvánul. A zombori hadigondozó népiroda dr. Gábor Izidor ügyvéd, a boldogult fivére utján, — 470 koronát kapott koszorú megváltás címén a következő rendeltetéssel: 300 kor. a hadiárnyak és özvegy-k részére, 150 kor. a vak katonák részére és 20 kor. pedig Dániel I. zombori vak katona részére lesz felhasználandó. Ezen összeghez hozzá járultak: Gombos, Gábor, Berger és Keszler családok 200 K, Mandel Dzsó és neje 50 K, Schubert Arnold 50 K, Bárány Zsiga és neje 50 K, dr. Strasser Lajos és neje 40 K, Engel Mór 20 K, Feldmann Armin 10 K, dr. Bruck Mór és neje 50 K. Összesen 470 kor.

Áthelyezett erdőmérnök. A földmívelési miniszter Schorsch János kir. segéd-erdőmérnököt az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatához való átsorozás mellett Királyhalmáról Szabadkára helyezte át.

Újvidék lakóinak száma. A múlt hóban megtartott népszámlálás szerint — mint levelezőnk írja — Újvidék lakóinak száma 31321. Az 1910. évben a lakosság 33590 lélekből állt. A két eredményt szembeállítva, a hét év ezidő szerint 2269 csökkenést mutat.

Halálozások. Evetovits Antal, volt bácsalmási községi gyám április 21-én Budapesten 67 éves korában meghalt. A hivatását mindig komolyan és becsületesen teljesítő férfit 10 év óta fivérével, Evetovits János orsz. képviselővel Bácsban lakott. Ott is mindenki szerette és becsülte. Nemrég megbetegedett. Fivére Budapestre hozta, ahol Jandrossik tanár orvosi műtétet végzett rajta. Az operáció után néhány napra meghalt. Evetovits képviselő elhunyt fivére holttestét Bácsalmásra szállíttatta, ahol a lakosság ezreinek részvételével helyezték örök nyugalomra hejére. A temetésen Bács községe is nagy küldöttséggel volt képviselve. Ott volt Gebauer gyógyszerész, Topálts kereskedő s. b. Bácsból. A gyászszertartást dr. Polyákovits pébános vezette nagy segédlettel.

Elme Irén zenetanárnő múlt hó 25-én Temerinben meghalt. Temetése 27-én volt nagy részvét mellett.

Dr. Feles Adolf budapesti — azelőtt zombori — jónévű fogorvos a napokban meghalt. Nagy részvéttel temették el.

Lollok Sándorné szül. Vojnits Mariska, néhai ifj. Vojnits István főispán leánya április 22-én 20 éves korában meghalt. Zomborban temették el imponáns részvéttel. A közkedvelt, finomlelkű fiatal urnó elhunytja mindenfelé fájdalmas részvétet kelt.

Az ófutaki vasúti előjáró kitüntetése. A hadsereg főparancsnokság a hadiforgalom terén teljesített kiünö szolgálatai elismerésül Szabó Lajos, ófutaki vasúti előjárót a vilézségi érem szalagján viselendő koronás vas érdemkeresztel tüntette ki. Az előzékeny, pontos, derék férfi kitüntetése a községben általános megelégedést keltett.

Lakásrekvírálás akadályokkal. Ujvidék városa — mint tudósítónk jelenti — nemrég Olasz Károly, városi m. kir. állatorvos részére, aki hosszas utánjárás után sem jutott lakáshoz, elrekvírálta a honvédtisztek egy nagyobb lakásból álló és évek óta használaton kívüli közös étkezőjét. A katonai parancsnokság tiltakozása folytán az ügy a lakásbíróság elé került, amely a rekvírást helyben hagyta. Amde a honvédkiegszító parancsnokság ezúttal is ellenszegült, úgy, hogy a rendőrkapitányság kénytelen volt a múlt héten katonai segédietel a lakást kinyitítani és az új lakónak erőszakkal — lejár mellett — átadni.

A szabadkai Nimród vadásztársaság alapszabályait a földm. minister jóváhagyta.

A Bácsmegeyei Gazd. Egylet igazgatóválasztmányá *Schlachter* József pénztárnokot segédülők pénztárnokká a IX. rangosziályba léptette elő. Ezzel komoly, lelkiismeretes munkásságát jutalmazta.

Ipari munkaközvetítés. A szegedi hatóság munkaközvetítőnél (Templom-tér 8.) ingyenes foglalkozást kaphat 357 férfi és nő, ebből 121 vidékre. Foglalkozást keres 88 férfi és nő, és pedig kosáronok, kovácsok, villanyszerelők, szögcsák, gyári munkások stb. Nyári cséplésre gépészi állást keres 3 vizsgázott cséplőgépező. Foglalkozást kaphat: 29 asztalos, 1 borbély, 2 géplakatos, 4 fűtő, 4 molnár, 2 kazánkovács, 2 vas- és fémcszergályos, 10 gépmechanikus, 46 gyári munkás, 3 kocsis és egyéb. **Kereskedelmi munkaközvetítés.** Foglalkozást keres 4 irodai tisztviselő, 12 üzleti alkalmazott. Foglalkozást kaphat 23 irodai tisztviselő, 2 üzleti alkalmazott. 34 tanoncot keresnek az összes ipari szakmákból, fizetéssel és ellátással. Foglalkozást keres 35 rokkant katonai felügyelői, munkavezetői, portási, kapusi és egyéb könnyebb kiegészítő szolgálatokra.

Ujabb szerencsétlenség az ujvidéki repülőtérén. Múlt csütörtök délelőtti ismét halálal végződött szerencsétlenség történt az ujvidéki repülőtérén, amelynek áldozatává ezúttal Jan Fatlő, közlegény lett. A gyakorlatról leszállott egyik röplőgép propellerje a földre érkezés után is erősen forgóban maradt és a segédkező katonát oly hatalmas erővel ragadta el, hogy össze vissza zuzta. A szerencsétlen a kórházba való szállítás közben halt meg.

Uj cégek. Bácsmegeyében ujabbin eme cégek létesültek:

Ujvidék, Milosevits Vasziye festékkereskedése.

Ujvidék, Radovánovits István divatárú és norinbergi kereskedése.

Ujvidék, Fejes Antal gyümölcs- és zsir-üzlete.

Ujvidék, Nisevics Száva vas- és fűszerkereskedése. (Betéli társaság, melynek küllagjai: Basics Nikola és Zsivojnovits Koszta, akik 10000 koronát fektettek a vállalatba.)

Ujvidék, Szupek és Jovánovits Zs. Péter könyvnyomdája.

Sajkásgyörgye, Sajkásgyörgyei hitelszövetkezet (Oleár Mihály és Michnák Gergely igazgatói tagok lettek.)

Piros, Pirosi Hitelszövetkezet (Bancsi Lajos igazgatói tag lett.)

Ujvidék, Roth Manó és fia (Roth S. Sándor kilépett a cégből. Az óbecsei főtelep megszűnt s így az ujvidéki főtelep lett a főtelep.)

Palánka, Rosenberg Vilmosné paprika- és terménykereskedése.

Ujvidék, Weisz Leo. (Üzletkörét mindenemü termények vásárlására terjesztette ki.)

A zombori hadigondozó népiroda mély kálával emlékezik meg azon nemeskölű adományozókról, akik a hadigondozás hazafias és nemes céljait felismerik és a hadirokkantak, özvegyek és árvák nyomorát enyhítik. Óbecse községe 200 K-t, a szociális Missió társulat zombori vezetői elnöke dr. *Eperjesy* Bélané után 300 K-t, *Bondy* Arnoldné 20 K-t, *Vujevits* Márk 10 K-t, *Hellermann* Fülöp (vesztett fogadás összege), a husvétli hangverseny rendező bizottság elnökei dr. *Eperjesy* Bélané és dr. *Margalits* Edéné urnók után 1000 K-t adtak át a népirodának a hadigondozás céljaira.

Megszűnt cégek. Bácsmegeyében eme cégek megszűntek:

Szabadka, Fleisch Sándor, Iványos és Winkler, Denneberg Henrik.

Baja, Róna és Szécsi.

Nagyezabásu hangverseny egy iskola igazgató tiszteletére. A szabadkai női felső keresk. iskola növendékei kiünö igazgatójuk *Resch* Béla tiszteletére a napokban nagyezabásu hangversenyt rendeztek. A közkedvelt igazgatót, akinek ekkor volt névnapja zajos ünneplésben részesítették.

Elveszett hadikölcsönokirat. A Stanisicsi Takarékpénztár eme nyilatkozatot teszi közlé: 22. számú 6%-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcson (harmadik kadikölcson *Hauth* János (Mihály fia) Örszállás. Pénztári elismervény 3000 kor., azaz háromezer korona cétértéű 1915. november 1-i keletű 1916 évi május 1-én esedékes kérdőszelvényű szelvényivel ellátott 6%-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcsonkötvényről. Ennek a pénztári elismervénynek bevétele ellenében kívánatra 1916 évi december 1-től kezdve a m. kir. pénzügyminisztérium részéről kiállítandó ideiglenes elismervényeket fentl. névértékben ki fogjuk szolgáltatni, amennyiben eddig az idő pontig a végleges kötvények kiadhatók nem lesznek. Ha ideiglenes elismervények nem adnak ki, úgy a végleges járadékkötvényeket fogjuk a jelen pénztári elismervény bevétele ellenében a hivatásnyileg idejekorán közlétező határidőben kiszolgáltatni. A fentl. kötvények ellenértéke fejében 2922 korona befizetését igazoljuk. Kelt Örszálláson, 1915. évi november 2-án. Stanisicsi takarékpénztár bélyegzője. *Bichler* Vilmos s. k. *Pfeiffer* János s. k. Figyelmeztetés. Kizárólag szabad darabokra történt jegyzéseknél használható megsemmisítése iránt az eljárást *Hauth* János (Mihály fia) Örszállási lakos kérelmére folytatnia tette.

Vasúti karambol Ujvidéken. Múlt kedden kisebbzerű vasúti összedűködés volt Ujvidéken, mint tudósítónk írja, mely azonban könnyen végetesé váltatott volna. Az egyik írolató vonat beleszaladt az álló gyorstehervonaiba, amelynek hátsó három kocsiját teljesen tönre és a vasúti töltésről ledobta. A három kocsi a *Renlow*- és *Kocka*-cirkusz ingóságait szállította. Az előtte való kocsiába öt oroszlan volt, amelyeknek bajuk nem esett. Ugyancsak ép bírral menekült meg az összedűzött három kocsi egyikéből az igazgató — anyósa.

Halálos baleset. Gádori levelezőnk írja: Április 22-én délelőtti a Bajáról Zombor felé közlekedő tehervonat Gádor állomásnál elűtötte *Csáky* Jakab 18 éves pályamunkást, kit azonnal beszállítottak a zombori kórházba, hol április 24-én fején történi sérülése következtében meghalt.

Az oroszlan karmaiban. Egy-néhány nap óta *Renlow* és *Kocka* cirkusza Ujvidéken üttöte fel sátrát. A napokban este a 10 éves *Knapp* János oly közel merészkedett az oroszlanok ketrecéhez, hogy — mint tudósítónk jelenti — az egyik vadállat karmaival megragadta a bámészködő fiucsakát és súlyos sebeket ejtett arcán és vállán. A kiállításra figyelmesek lettek a cirkusz alkalmazottai és kiszabadították a szerencsétlenül járt gyermeket.

Rémes büntény. Óbecséről jelentik: Csunya büntényt derített ki *Szelecsky* János peterével csendőrmester a napokban. Ugyanis *Tripolzski* Sándorné jelentette a csendőrségen, hogy a tanya körül játszó kis gyermekei észre-vettek, hogy a kutya a gödörbe kapar és valami husfétét vonszol elő a föld alól. A kis 5 éves *lionka* rémulve jelentette ezt az anyjának, aki kisléve látta, hogy csecsemő hullia az, amin a kutya rágódik. A tanyán levő orosz segítségével eivették a kutyától a hullát és az esetről jelentést tettek a csendőrségen. *Szelecsky* örmester rögtön megindította a nyomozást és csakhamar elő is került a bűnös anya *Pázmák* Rozália cseléd személyében, aki bevallotta, hogy a tanyán levő oroszokkal folytatott viszonyt és a szűgyentől menekülendő, e hó 7-én éjjel ujszülött élő gyermekét megfojtotta és a tanya melletti gödörben azonnal elásta. Egy hétre rá kaparta ki a kutya a kis hullát. A bűnös teányt leartóztatták.

Fölmentett állatorvos. *Szoyka* József bajai járási állatorvost a katonai szolgálat alól fölmentették. Állását már el is fogalta.

Kezvezmény a hadbavonult egyetemi haligatóknak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedte, hogy az idei június 1-jével közdődő pótszemeszterre a jelen háboru folya- mán hadbavonult főiskolai hallgatók vagy végzett középiskolai tanulók közül azok is beirat-kozhassanak, akik: 1. a háboru következtében rokkantá váltak, 2. belegség miatt tartósan szabadságotlaltak, 3. helyi szolgálatot teljesítenek, de szintén csak abban az esetben, ha katonai parancsnokságuk bizonyítványával igazolják, hogy szabadságuk, beosztásuk előreláthatólag anyai ideig tart, hogy a pótszemeszter végéig látogathassák az előadásokat. Az említett feltételek igazolását minden egyes jelentkezőtől megkivánják.

KÖZGAZDASÁG.

A raffia pótlása. A földmivélésügyi miniszter leiratot intézett az alispánhoz, melyben utasítja, hogy a raffia pótló anyagokról tájékoztassa a gazdaközönséget. A miniszteri leirat többi között ezt mondja: A tapasztalat szerint igen jó raffia pótlóanyagul szolgálhat a virágzása idejében zölden levágott rozsszár is. Ezt gondosan megszáritva, éppen úgy, mint a sást, zsupszalmit és általában a növényi eredetű kötözanyagokat közvetlenül a használat előtt vízben jól be kell áztatni, ezután nedvesen jól meg kell taposni, hogy hajlékonyságot és szívóságot nyerjen. Az így előkészített, zölden levágott rozsszár a szőlőkötözésre való használhatóság tekintetében a kötözással vetekszik és egyike a legkönnyebben és legjutányosabban biztosítható szőlőkötöző anyagoknak.

A szőlő állása. *Baja*, ápr. 27. Az idén a tavasz korán köszöntött be, ami lehetővé tette a szőlőkben a korai munkálkodást. Nagy köszönet, igaz, nem volt benne, mert a március 27-én bekövetkezett és 30 ig megismétlődött 5—6 fokos fagy a frissen kitakart szőlőtrügek nagy részét fönkretette. Sok kárt okozott a virágzó gyümölcs-fákban is. Esőnk egész március hónapban nem volt. Április hó 17-én végre beborult és délután 6 órakor valóságos nyári égzengés mellett kapunk egy kis esőt, de annál több jeget, úgy, hogy amerre a jég járt, nyomot hagyott maga után. 18-án délután ismét volt egy kis üdítő eső és 19-én már egész nap áldados eső esett, amelyre ugyancsak égető szüksége volt úgy a gabonának, mint a konyhakerti veteménynek. A szőlőben most általánosságban még a metszés folyik. A borüzlet élénk, ami kevés készlet még van 5—6 K. áron kel seprősen. A borokat cognacfőzés céljaira vásárolják. (A. L.)

Központi szeszfőzdék kongresszusa. A szeszfőzési idény végéhez közeledik, sőt a szeszfőzdék egy nagy része — sok üggyel-bajjal — az első évadot már be is fejezte. Nehogy a jövő szezonban ugyanazokkal a nehézségekkel legyenek kénytelenek a szeszfőzdék igazgatóságai megküzdeni, kívánatos, hogy szerzett tapasztalataikat egymással közöljék, panaszait illetékes helyen előadják és egyúttal a jövőre nézve vonatkozó kívánságaikat is tolmácsolják. Ebből a célból a központi szeszfőzdék igazgatóságai közül egyik-másik azt a kívánságot terjesztette elő, hogy tartassék mielőbb a fővárosban oly országos értekezlet, amelyen mindazokat a kérdéseket meg lehetne vitatni, amelyek a köteleki szeszfőzdeket közelebbről érdeklik. E célból azért a *Fructus* igazgatósága körlevelet intézett az összes köteleki szeszfőzdekekhez, melyben a kongresszus eszméjét fejtette s egyúttal néhány fontosabb mozzanatot is felsorol, melyeket az értekezleten meg kellene tárgyalni, kérve, hogy a szeszfőzdekek igazgatóságai ezekre vonatkozó véleményeiket már eleve közöljék. A kongresszuson ezután a velük előzetesen közlendő határozati javaslat egyes pontjait részletesen meg lehetne vitatni és ebből kifolyólag az illetékes miniszterekhez felterjesztést intézni. A kongresszus, előreláthatólag május közepén lesz megtartva és kívánatos, hogy azon a *Fructus* kötelekébe tartozó központi szeszfőzdek mind képviseltesék magukat.

Lépfene. Szond, Bács, Topolya községekben és Zentán lépfenejárvány van az állatok közt.

Sertéspestis. Bácsbokod, Bácsborsód, Szentüőp, Bácsföldvár, Óbecse, Bácsfekenizgy, Kishegyes községekben, továbbá Magyarkecsán és Szabadkán sertéspestis van.

Szerkesztői üzenetek.

T. B., Zenta. Már elküldtük.

H. N., Jánoshalma. Most már betérjeshet.

Cs. T., Pacsér. Az illetőnek most már lehet reménye.

C. K., Baja. Köszönjük. De már van ott levelezőnk.

L. B., Zombor. Ugyan, kérem. Annak a lapnak minden második közleménye hazugság. Legyen nyugodt nemskára más hangon fog írni.

Gy. H-n. Nem vagyunk eziránt tájékozva.

B. S., Bácsbokod. Most már újból intézkedhetik. Levelező, Ujvidék. Levélben válaszolunk.

Schriftleitung d. Kriegsalbums d. Fest. Art. Reg. No 6. Bpest, Vilmos császár-ut 65. A nekünk szóló leveleket ne Zomborba, hanem budapesti címünkre (Terézkerület 2.) sziveskedjenek küldeni.

T. K., Tábort posta 605. Bajosan küldhető el.

W. M. szds., Tábort posta 606. Köszönjük. Átadtuk. De, hogy mikor kerül elintézésre, eziránt határozott kijelentést nem tehetünk.

T. K., Zombor. Köszönjük. De a nevezett lap rotációs beszerzésének előzményeit mi is ismerjük. Hiteles és pontos adatokkal rendelkezünk. A kiegészítő akták sziveskedjék hozzánk juttatni.

«Csak véled egyedül.» Nem közölhetjük.

G. J. fhn., Palánka. Várjuk.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Nándor.**

Amerikai íróasztal elkötözés miatt olcsón eladó. Bővebbet Zabik László kir. s. tanfelügyelőnél Ujvidék, Dániel-utca. 3-1

Gázosillár, ebédli, négyáru, rézből, masszív, finomkivitelű eladó. Cím e lap kiadó-hivatalában (Bpest, Teréz körút 2.) 3-1

Veknis kosarak és gömbölyű kenyér kosarak, fehér vesszőből készült, darabonként 3 koronájával eladók. Özv. Herz Arminné, Budapest, Erzsébet-körút 38. 5-3

Pallas- vagy Révay lexicon veszek. Címemet megadja a »Bácsmege« kiadóhivatala Bpest, (Teréz körút 2.) 3-3

Meghívó.

A Temerini Első Előlegszövetkezet 1918. évi május hó 9-én d. u. 2 órakor a szövetkezet helyiségében tartja XVIII. évi **rendes közgyűlését** amelyre minden tagját tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az évi zárszámadásnak előterjesztése, megvizsgálása, és elfogadása.
 2. A felmentvény megadása.
 3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság választása.
 4. Az alapszabályok módosítása.
 5. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
 6. Indítványok.
- Temerin, 1918. április 14.
Az igazgatóság.

Mérleg-számla.

Vagyon: 1. Készpénzben 11357 k 54 f, 2. Kötelezvényekben 54616 k, 3. Előlegekben 3897 k 80 f, 4. Értékpapirokban 25000 K n. é. 5 1/2% á 96/25 k 24062/50 és 10000 k n. é. 6% hadikölcsön á 95 k 9500— 33562 k 50 f, Ezeknek függő kamataiban 443 k 75 f, összesen 103877 k 59 f.

Teher: 1. Üzletrészek a VI. ciklus 1916. évi befizetése 40146 k 80 f, Ezeknek 6%-os kamata az 1916 évre (már megadózva) 1204 k 40 f, Ezeknek 6 %/o-os kamata az 1917 évre 2408 k 80 f, 2. Üzletrészek 1917. évi befizetése 32355 k, Ezeknek 6%/o-os kamata 1917 évre 970 k 60 f, 3. Lombard kölcsön 22264 k 70 f, 4. Beíratási díjak 1749 k, 5. Kötelezvények és előlegekre előre fizetett kamatok 668 k 95 f, 6. Nyereség: 1916. évi áthozat 265/44 1917. évi nyereség 148/30 413 k 74 f, összesen 103877 k 59 f.

Veszteség-nyereség-számla.

Veszteség: 1. Üzletrészek 1917. évi 6%/o-os kamataiért 3379 k 40 f, 2. Lombard kölcsön kamataiért 1235 k 20 f, 3. Fizetések és napibiztosi díjak 2488 k, 4. Költségekért (házbér, nyomtatvány, fűtés stb.) 800 k 16 f, 5. Adókért 343 k 80 f, 6. Értékpapir átmeneti kamataiért 443 k 75 f, 7. Nyereség: 1916. évi áthozat 265/44 1917. évi nyereség 148/30 413 k 74 f, összesen 9104 k 05 f.

Nyereség: 1. Nyereségáthozat 1916. évről 265 k 44 f, 2. Kötelezvények kamata 5816 k 71 f, 3. Előlegek kamata 183 k 90 f, 4. Értékpapir kamata 2173 k 75 f, 5. Egyéb jövedelmek 664 k 25 f, összesen 9104 k 05 f.

Temerin, 1917. december 31. Igazgatóság: Léh Fülöp igazgató, Mező Ferenc pénztáros, Zány István könyvelő, Kohn Dávid h. igazgató, Balogh János, Majoros Pál, Gerő József, Bognár István (hadbavonult), Vigi József, Kovács János, Keszler József (hadbavonult), Czákó József (hadbavonult), Bernhárd Nándor (hadbavonult), Szabó Ferenc, Czilczér Dezső (hadbavonult), Volpert György. Felügyelő bizottság: Megvizsgáltuk és rendben találtuk. Göbel Ferenc fb. elnök, Hajtman János, Bernhárd Flórián.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

300 holdas birtok, melyből 200 hold szántóföld, 50 hold erdő, a többi legelő, eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 3-3

Gyászkoosi, használt, de jó állapotban jutányosan kapható Engelmann Jakabnál, Óbecsén. 3-3

Avance-motoreke, alig használt, teljesen üzembékes állapotban, 30 ezer koronáért eladó. Megtekinthető Baró Vay László uradalma, Zsáka, vasútállomás Berettyoujfalu. 3-3

Önműködő kaszkalapáló készülékek, gazdáknak nélkülözhetetlen, raktárról jutányos áron eladók, Kemény Manórnál, Budapest, V., Rudolffrakparti 8. 3-3

Apatini járás főszolgabírája.

981 szám.

kig. 1918.

Pályázati hirdetés.

Bácsszentiván községben üresedésben levő községi **irnoki állásra** pályázatot hirdetek. Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket folyó évi **május hó 28-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. Az állás javadalmazása havi előleges részletekben fizetendő évi 1500 koron készpénz és 20% drágasági pótlék, továbbá kilátásba van helyezve szabad lakás.

Apatin, 1918. évi április hó 21-én.

Jablonszky Aladár

2-1

főszolgabíró.

3744/1918. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Felsőkabol községben üresedésben levő **irnoki állásra** pályázatot hirdetek azzal, hogy kérvények hozzám legkésőbb f. évi **május 8-ig** nyujtandók be.

Az állás javadalmazása évi 1900 korona fizetés és 360 korona lakbér.

Titel, 1918. április 23.

Mezőnyai Sándor

főszolgabíró.

400 kg lucernaveőmag eladó. Bővebbet a tulajdonosnál. Szlebert Elek, Németboly. 3-3

Ada nagyközség.

3510. szám./kig. 1918.

Hirdetmény.

Ada nagyközség előjárósága közhírré adja, hogy a **vadászati jogát** hatévi időtartamra f. évi május hó 18-án d. e. 9 órakor a község házában nyilvános árverés útján 6 évi 1450 kor. kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adja.

Az árverési föltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ada, 1918. évi április hó 18-án.

Sarkady István sk., Király Lajos sk.,
bíró. 2-2 jegyző.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy

zongorarakatárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is,

— Használt zongorák vétele és eladása. —
Zongorák javítása és hangolása.

BURMANN SÁNDOR

ALAPITTATOTT: 1895.

UJVIDÉK.

ALAPITTATOTT: 1895.

VIZSGÁZOTT FINOM-PUSKAMŰVES HITES SZAKÉRTŐ

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Kitüntette az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat sportcikk- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Halsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes töltények külföldiek is, valamint puszkaporok raktáron. Árjegyzéseket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.